

Folkpartiet Liberalerna

Vård i världsklass!

Sjukvårdspolitiskt program för Folkpartiet Liberalerna i Stockholms län

1. Inledning

Folkpartiet har en stark socialliberal grund för sin politik inom vårdområdet. Vi är fast övertygade om att vården ska finansieras av oss alla gemensamt genom skatterna. Men vi ser gärna en stor mångfald bland vårdens utförare

Svensk sjukvård håller i många avseenden mycket hög klass vid en internationell jämförelse. Men ändå finns det brister som måste åtgärdas, bland annat med tillgänglighet och information. Folkpartiet har genomdrivit många avgörande reformer både på nationell nivå och i Stockholms läns landsting. Inriktningen har varit att utveckla både vårdens kvalitet och människors tillgänglighet till vården.

Detta kräver en långsiktig strategi och att flera viktiga beslut fattas som gör upp med den gamla tidens synsätt, där storskaliga lösningar och minimalt inflytande för patienterna varit förhärskande och där skaparkraften i mångfalden inte bejakats, men vårdköerna tillåtits ringla långa.

Den enskilda människan och hennes behov och önskemål att själv få forma sin tillvaro och en god hälsa är vår utgångspunkt. Vi ser på vården med stor framtidsoptimism, vår inställning är att välfärden måste omfatta och nå alla.

2. Vår vision – vård i världsklass!

Vi har höga ambitioner; invånarna i Stockholms län ska ha tillgång till vård i världsklass.

Vården ska präglas av ständig kvalitetsutveckling, stor tillgänglighet, mångfald och valfrihet. Alla ska kunna lita på vårdens kvalitet i allt från medicinska bedömningar, behandlingar, omvårdnad till bemötandet. Vården ska drivas så effektivt som möjligt så att vi kan få ut så mycket bra verksamhet som möjligt för skattepengarna. Vården är en framtidsbransch som måste kunna locka många skickliga medarbetare.

Till Stockholms län ska människor söka sig för att utföra och kunna få den yppersta vården.

3. Strategi för en vård i världsklass!

Vården ska genomsyras av ett mycket starkt patientfokus, mer tid över för patienten, hög kvalitet i ständig utveckling och en strävan att alltid använda skattemedlen på effektivaste sätt.

3.1 Patientfokus – inget annat!

Ett bra bemötande av patienten i vården är en mycket viktig kvalitets- och rättvisaspekt med stöd i hälso- och sjukvårdslagen. I andra branscher talar man om kunden i centrum, kundfokus, etc. det men det handlar om samma sak; att systematiskt och kontinuerligt anpassa sin verksamhet efter den som ytterst hela verksamheten är till för; patienten.

Det finns dessutom mycket som talar för att bra bemötande och en delaktig patient bidrar till att skapa bättre behandlingsresultat. Den upplevda kvaliteten, patientnöjdheten, är med andra ord ett mycket viktigt mått i vården och att förbättra den ett mål i sig. Patientens ställning måste även stärkas genom att den enskilde är välinformerad om vård och behandlingsalternativ. Aktiv kommunikation och information till patienter och anhöriga är en viktig del för att öka den upplevda kvaliteten.

Ett bra möte mellan patient och vårdgivare liksom delaktighet är särskilt viktigt för människor med långvariga sjukdomar. Att förbättra bemötandet av patienter och anhöriga i sjukvården är således en viktig del av en liberal vårdpolitik. Det är patienten och dess anhöriga som avgör om verksamheten når målen om totalt patientfokus t ex genom att ge höga värden på upplevd kvalitet och patientnytta.

3.1.1 Primärvården – kärnan i vårt sjukvårdssystem – måste ytterligare stärkas

Vi tror på en vård nära medborgarna där den personliga kontakten mellan vårdpersonal och patienter och anhöriga utgör basen. Vård är småskaligt i sitt väsen men stora delar av vården organiseras efter en storskalig modell, något vi tror i grunden är fel.

Vi tror på fler småskaliga lösningar än få storskaliga. Där har primärvården en nyckelroll. Primärvården måste bli starkare. Husläkarens uppdrag breddas och fördjupas, d.v.s. husläkaren har ansvar för patientens hela vård och när patienten behöver sjukhusvård ett samordningsansvar gentemot sjukhusspecialister. Samtidigt måste primärvården utformas så att den blir mer effektiv i att bemöta människors behov. Det kan röra allt från möjlighet att kommunicera mera med hjälp av IT till att korta kötider, väntetider eller antalet onödiga återbesök etc. Därför behöver mer resurser, mer ansvar och befogenheter föras över till husläkarna.

I ett liberalt vårdssystem så utgör primärvården, med husläkarna, distriktssköterskorna och övriga generalister, själva kärnan i systemet. Tillgången till husläkare ska vara jämlik över länet, Det behövs fler generalister inom vården. Allt mer av specialisering inom medicinsk vetenskap utvecklar behandling och bot för sjukdomar, men innebär mer fokus på diagnos och kroppsdelar och mindre på att se hela människan.

3.1.2 Förbättra samordningen med kommunerna

I skarven mellan kommunens och landstingets ansvarsområden så kan den enskilda människan hamna i kläm. Förutom rent mänskliga lidanden så blir den ekonomiska betydelsen av en icke fungerande samordning stor.

När det gäller de äldre, de psykiskt sjuka, missbrukare och i viss mån barn med funktionsnedsättning så är detta särskilt påtagligt när dessa bOLLAS mellan olika huvudmän. I linje med liberalt nätverkstänkande så handlar det om vid varje tillfälle skapa ett nätverk eller team kring den enskilde individen med de discipliner och kompetenser som är nödvändiga. Kontinuitet, trygghet och helhetsansvar för dessa grupper är våra ledord. I synnerhet de äldre multisjuka behöver en egen ”dirigent” som kan leda och samla hela det nödvändiga nätverket. Husläkarens roll som ansvarig för den medicinska delen är oomtvistad men tänkbart är att utöka den ansvarsrollen. Detta bör vara en av utgångspunkterna för en husläkarreform 2.0.

Skolhälsovården ska vara välrustad för att kunna förebygga ohälsa. Inga barn ska behöva söka hjälp hos barn- och ungdomspsykiatri för problem som bäst kan lösas av en skolpsykolog. Samarbetet med husläkarna ska öka.

3.1.3 Rättvis tillgång till vård

Idag är tillgänglighet och bemötande inte lika för alla inom vården. Den som exempelvis är lågutbildad, bor i socialt sämre lottade områden eller har en funktionsnedsättning kan ha sämre möjlighet att få tillgång till adekvat vård. Det är inte rimligt.

Till en del beror problemen på bristande tillgänglighet rent allmänt, till en del är det en utbildningsfråga, till en del är det strukturellt betingat. Det måste vara enkelt att nå sin vårdgivare rent fysiskt, lätt att komma i kontakt och boka möten t ex och rent mentalt ska individen inte uppleva några hinder för att söka sig till vården när behov föreligger. En mer tillgänglig vård blir en mer rättvis vård och ett viktigt inslag i en liberal vårdpolitik för alla.

3.1.4 Barnen främst

Tillgängligheten till vården ska vara god för alla människor. Och vi arbetar aktivt för att minimera köerna och se till att människor får vård i tid.

Särskilt angeläget är att barn med psykisk ohälsa snabbt får hjälp. Kan vi hindra dålig start i livet, vända utvecklingen och hjälpa till att ge luft under vingarna för barnen och deras föräldrar – då är så mycket vunnet, mänskligt men också för samhället.

Om barnen blir sjuka är det mera rimligt att doktorn kan göra hembesök än att barnfamiljer sitter långa tider i väntrum.

3.1.5 100 % frisk – kanske!

En välfärdspolitik som omfattar alla är en viktig förutsättning för god folkhälsa. Sjukvården har en viktig roll i att förmedla kunskap och stöd till individen, men kan bara påverka en del av hälsans bestämningsfaktorer. Det är både mer humant och ekonomiskt klokt att förebygga sjukdom när så är möjligt. Men den egna hälsan är något individen själv kan och bör påverka. Förebyggande insatser är en viktig del av ett liberalt vårdprogram. Människor måste stödjas och stimuleras att ta ett större ansvar för sin hälsa och sin vårdssituation.

Detta främst genom lätt tillgänglig kunskap, motivationsarbete och kommunikationsinsatser kring levnadsvanor, egenvård och inte minst hur, när och vem man ska vända sig till i vården. Vårdgarantin ska omfatta också förebyggande åtgärder som exempelvis stöd till att sluta röka. Husläkarmottagningarna har en viktig uppgift i det förebyggande arbetet och bör utveckla sitt arbete utifrån de lokala förutsättningarna och behoven.

Målsättningen är att Stockholm ska vara huvudstaden med världens friskaste människor.

3.2 Modern informationsteknik ökar patientnöjdheten

Vården ska använda ny och ändamålsenlig informationsteknik. Särskilt gäller detta i kontakten mellan brukare och vårdgivare. Tekniken ska underlätta kontakten med vårdgivaren för patienten/medborgaren och göra arbetet enklare för vårdgivaren. Att det saknas tidsbokningssystem på nätet, att man fortfarande år 2010 inte kan maila till sin vårdkontakt är inte acceptabelt.

Att utveckla och förbättra vårdens kommunikation med patienterna måste få mycket hög prioritet. Det ska vara möjligt att se väntetider, boka och avboka tider, få provsvar och hantera journaler via IT.

3.2.1 "Eget rum på nätet"

Att vårdgivare snabbt och smidigt kan utbyta information om patienten är mycket viktigt för patientsäkerheten. Men detta måste balanseras mot individens rätt att informationen skyddas mot intrång och inte sprids utan samtycke.

Vi vill ge individen ökad makt över hur informationen om den egna sjukdomshistorien hanteras. Om det inte finns särskilda skäl så ska individen/patienten äga den samlade informationen om sig själv. Vi tänker oss ett personligt virtuellt arkiv – "ett eget rum på nätet" – ett särskilt konto med tillgång till all information om vård och behandling hos olika vårdgivare. Kontot är individens eget men vårdgivaren ska ha tillträde till det med patientens samtycke. I nödfall och akuta lägen ska rummet kunna dyrkas upp.

Husläkaren ska vara medicinskt ansvarig för patientinformationen och för individens "egna rum på nätet".

Ett arbete för att göra existerande journalsystem kompatibla med varandra måste snarast komma till stånd. Det är en viktig patientsäkerhetsfråga att läkare har möjlighet att, med patientens samtycke, exempelvis ta reda på vilka mediciner en patient använder. Detta kan ske i ett nationellt eller regionalt system.

3.2.2 Bättre information

Patienterna ska ha tydliga vägar in i vården och enkelt kunna söka information genom vårdguide på nätet och genom personliga telefonkontakter.

Patienterna måste också kunna söka kunskap om vilken kvalitet som sjukhuset, mottagningen, eller den enskilde läkaren lever upp till utifrån sakliga faktaunderlag. Jämförelser av vårdens kvalitet och information om kvalitetsarbete, brister och förtjänster ska redovisas öppet.

3.3 Världsklass kräver kvalitet i ständig utveckling

Det är de liberala politikernas främsta uppgift att följa upp kvaliteten i vården och besluta om åtgärder när vården inte håller måttet.

3.3.1 Bra kvalitet frigör resurser för annat

Kvalitet, både upplevd och faktisk kvalitet minskar inte bara onödigt lidande utan bidrar också till bättre ekonomi. Varje år avsätts enorma belopp för att avhjälpa rena kvalitetsbrister inom vården. Man räknar med att mer än 30 procent av sjukvårdens kostnader är kvalitetsbristkostnader.

Det kan handla om allt från rena felbehandlingar som leder till förlängda vårdtider och/eller krav på återoperationer eller bara bristande hygien som skapar svårläkta infektioner.

Kvalitetsbrister som leder till att stora vårdresurser binds i onödan. Att halvera Stockholms läns Landstings kvalitetsbristkostnader skulle frigöra omkring 4 miljarder kr för mer produktiva ändamål.

3.3.2 Systematiskt kvalitetsutveckling ett måste

Att systematiskt och kontinuerligt jobba med kvalitetsförbättringar är ett viktigt inslag i en liberal vårdpolitik; inte bara för att minska onödigt lidande bland patienterna utan också för att sänka kostnader och frigöra resurser till eftersatta behov. Vi ser ett starkt behov av att hitta en modell för att förändra den kåranda som tillåter att dåliga yrkesmän/-kvinnor får fortsätta trots dokumenterat dåliga resultat. Vi tror inte på betygssättning av enskilda personer på nätet men däremot på en hårdare uppföljning på klinik- och verksamhetsnivå t ex genom att noggrannare följa omfattningen av vård som orsakats av felbehandlingar.

3.3.3 Stärk patientens rätt till säker vård

De som arbetar i vården ska uppmuntras att uppmärksamma och anmäla fel i vård och behandling utan att drabbas av repressalier. Den personliga och småskaliga vården skapar bättre förutsättningar för att systemfel inte ska orsaka vårdskador. När detta trots allt sker så ska vården lära av det inträffade så att det inte händer igen.

Alla människor har rätt att möta en kompetent vårdgivare som inte orsakar skada. En patient som utsätts för felbehandlingar måste kompenseras. Det bör kosta att felbehandla. Görs något fel i vården så bör det också märkas ekonomiskt eller på annat sätt. Då får vi både nöjdare patienter och incitament att skärpa kvalitetsarbetet.

Vårdskador är den enskilt största kostnaden i vården. Den ska minska och vi har en nollvision om antalet vårdskador med dödlig utgång.

3.3.4 Bredda begreppet kvalitet

Det är viktigt att fastslå att begreppet kvalitet inte bara omfattar själva vårdprestationen utan även omfattar upplevd patientnytta dvs hela processen från det att man först försöker kontakta vården till det att man har avslutat t ex sin rehabilitering. Alla vårdgivare måste kunna leverera rätt vårdkvalitet. Det ska vara förmågan att utveckla de mjuka värdena som är det som motiverar patienter och beställare att välja just den enheten.

3.3.5 Evidens och nyfikenhet på nya behandlingsformer

Stockholmarna ska ha tillgång till vetenskapligt förankrade förebyggande åtgärder, vård, behandling och rehabilitering. Vården ska vara bra på att snabbt ta till sig nya och bättre metoder och utmönstra sådant som inte har effekt.

Den kliniska forskningen ska vara av hög klass och alltid utgå ifrån mesta möjliga nytta för patienten. Kvaliteten behöver utvecklas inom alla vårdområden men psykiatri och äldreomsorg är prioriterade vårdområden. Landstinget ska även kännetecknas av en öppen syn på alternativ- och integrativ medicin och söka mer kunskap om dessa metoder. (utvecklas ev)

3.4 Mera mångfald i vården

Ett stort utbud av olika aktörer, såväl privata som offentligt och ideellt drivna, är nödvändigt för att utveckla vårdens kvalitet och patientens ställning.

Med ökad konkurrens inom välfärdtjänsterna uppnås nya innovationer, ökad kostnadseffektiviteten och ett större utbud av bra vård att välja mellan. Det är viktigt att också

kunna välja nya vårdformer som exempelvis bygger på vård i hemmet eller mobil verksamhet. Dessa vårdformer och att kunna välja bort sluten sjukhusvård ökar individens frihet.

Vi bejaktar den kreativitet och den utvecklingspotential som finns bland alla dem som vill vara med och skapa en bra hälso- och sjukvård. Vi vill avskaffa begränsningar som hindrar människor från att söka vård utanför de snäva ramar som gäller idag.

Några av de mest uppskattade vårdverksamheter i vårt län drivs idag i privat regi.

3.4.1 Valfrihet i vården

När människor själva får möjlighet att välja sin vårdgivare ökar deras egenmakt och möjlighet att fortsätta bestämma över sitt liv och sin vardag. Den ökande konkurrensen blir också en effektiv kvalitetsporre för vårdgivarna.

Alliansregeringen har infört möjligheten att införa kundval/patientens eget val i vården, genom införandet av LOV – lagen om valfrihetssystem. I Stockholms län vill vi genomlysas hela vården för att se vilken vård som lämpar sig för patienterna att själva välja. Inriktningen är att patientens makt bör öka inom fler områden.

Valfriheten kräver också att det finns några att välja på. Därför vill vi auktorisera vårdföretag, ideella organisationer m fl som genom att konkurrera med kvalitet kan locka patienter till just sin verksamhet.

3.4.2 Nej till (s) företagsstopp

Det pågår en diskussion om det är rimligt, eller ens ska vara tillåtet, att företag som finansieras av skattemedel, ska få göra vinst. Vinst ses som något negativt. Genomförs en sådan begränsning för vårdföretag försvinner viktiga positiva drivkrafter för utveckling av vården

När någon säger sig gilla patientens valfrihet, men absolut inte företagsvinster har denne inte förstått att valfriheten kräver att det finns några aktörer att välja mellan. Konkurrens är viktigt, det finns otaliga exempel på att verksamheter som utsätts för konkurrens blir mer effektiva. Dess blotta existens betyder också att annan sjukvård blir bättre.

Självklart ska landstinget eftersträva att få ut så mycket kvalitativ verksamhet som möjligt för de skattepengar som satsas på vården. Om vårdföretag levererar det landstinget begär med en god kvalitet och har nöjda patienter är vinst ett tecken på att företaget fungerar väl. Om stora vinster tas ut ur företag som inte uppfyller sitt uppdrag är det naturligtvis en signal om att landstinget som uppdragsgivare kan kräva förbättringar. Det går inte, annat än möjligen högst tillfälligt, att skapa vinst om inte patienter och personal är nöjda med kvaliteten. Vinsten kan därför ses som ett kvitto på en bra verksamhet. Men överskott i ekonomin investeras ofta i utveckling av verksamheten eller används för att amortera skulder etc. Det kommer inte att kunna starta fler verksamheter att välja mellan om de enbart tillåts att gå med förlust.

Drivkraften att göra vinst, som finns i alla företag, är en av de grundläggande faktorer som behövs för att göra saker på nya, effektivare och bättre sätt. Detta gäller även sjukvården. Ett företag skapar vinst på liknande sätt oavsett vilken bransch det tillhör. Det handlar om att sköta verksamheten på ett effektivt sätt så att man får ut mycket av varje satsad krona och får lite kapital över så att det går att utveckla verksamheten framåt.

3.4.3 Vårdval EU!

Patienter ska kunna söka även planerad vård i andra länder utanför Sverige. I första hand inom EU, men på sikt även i andra länder. Sverige och Stockholm är inte bäst på allt, med ett

fritt europeiskt vårdval skrotar vi de byråkratiska hindren för människor att söka snabbare och kanske bättre vård. Försäkringskassans tjänstemän eller landstingets politiker ska inte lägga tid på beslut som tas bäst av läkare och patienter.

Vi vill att Sverige med kraft driver frågan om fritt vårdval i EU. Lokalt i Stockholm vill vi starta en försöksverksamhet för invånarna från Stockholms län att söka vård i Europa utan förhandstillstånd. Alla svenska patienter måste få information om sina rättigheter till sjukvård i Europa.

3.5 Organisation som leder till vård i världsklass

Vården måste organiseras så att den ger mesta och bästa verksamhet för de resurser som landstinget förfogar över. Självklart måste patienternas bästa vara i fokus även i detta avseende.

Inriktningen ska vara att tillförsäkra patienterna vård av hög kvalitet, men stor egenmakt för patienterna och att hushålla med skattemedel.

Människor är individer och varje vårdmoment ska anpassas till just den individens unika behov och krav med god och personlig kommunikation mellan aktörerna. Det är viktigt att vården strävar efter att patientens upplevelser ska vara så positiva som möjligt. Sjukvården bör organisera sig i mer nätverksliknande former där individens krav och behov hela tiden kommer i första rummet.

3.5.1 Tydliggör landstinget roll

Landstinget har idag två huvuduppgifter; en uppgift är att "beställa" sjukvård för länets invånare, en annan att producera vård.

I sin beställande roll har Landstinget ansvar för finansiering, övergripande prioriteringar samt kvalitetsuppföljning. I rollen som producent är Landstinget en mycket stor vårdkoncern att jämföra med många riktigt stora företag. Sammantaget är landstinget i Stockholms län en av landets största arbetsgivare.

Vi ser framför oss en mycket tydligare åtskillnad mellan dessa två olika roller. Och att landstinget långsiktigt helt fokuserar på rollen som finansiär, kravställare och kvalitetsuppföljare.

Vi ser inget egenvärde i en stor landstingsdriven vårdkostym, men vill inte heller se någon privat monopolsituation i vården. Vi bejakar mångfald bland vårdens aktörer.

I en värld där landstingets förvaltande verksamhet alltmer ägnas åt andra aktörer än landstingets egen produktion så ser vi ett stort egenvärde i att tydligare åtskilja sjukvårdsförvaltningen från faktisk sjukvårdsproduktion.

3.5.2 Ersättningssystemen ska premiera den lugnande handen på pannan.

Ett mycket viktigt verktyg för en god sjukvård är ersättningssystemen. Det är viktigt att ersättningssystemen bidrar till en kontinuerlig effektiviseringsprocess och att de politiska målen uppfylls. De ska styra mot goda resultat genom exempelvis samverkan mellan vårdgivare.

Ersättningssystemen bör bättre än idag premiera helhet, insatser för multisjuka och prevention. Ersättningssystemet ska helt enkelt bidra till att skapa hälsovinster och ge mer utrymme åt tröstande ord och den svala handen på pannan. Tid ska användas klokt, den är en resurs för ökad kvalitet och effektivitet i vården.

Kostnaderna för patientens vård bör så långt möjligt ligga hos den som har ett helhetsansvar för patienten och möjlighet att påverka kostnaden, d v s hos husläkaren. Det gäller exempelvis för läkemedel. Kostnadsansvaret måste noga följas upp så att vården för patienten inte ransoneras.

3.6 Vården en framtidsbransch

Vård och omsorg erbjuder mycket stimulerande och meningsfulla arbeten för många människor. Det är redan i dag en av vårt lands största sektorer och har goda förutsättningar att utvecklas positivt på många olika sätt.

Behovet av väl utbildad personal inom vårdsektorn är stor framöver och det finns därmed möjligheter till en bra arbetsmarknad för dem som söker sig till verksamheten. Det finns också behov av volontärer i vården, som med sin närvaro kan sätta guldkant på tillvaron för de sjuka. Volontärverksamhet och personligt engagemang ska uppmuntras. Kultur i vården ska stimuleras inte minst för sjuka barn som för ett ögonblick kan få möjlighet att tänka på något annat än sin sjukdom.

Även forskning och utveckling är viktiga frågor för vården. I Stockholms län finns viktiga centra för forskning och utveckling inom det medicinska ämnesområdet. Dessa centra behöver utvecklas i nära samarbete mellan olika aktörer i länet. Verksamheten måste ligga i framkant när det gäller utvecklingen då konkurrensen är hård mellan olika centra i världen.

3.6.1 Vårdtjänster i vår globaliserade värld

Sverige har en fantastisk potential i globaliseringens tid genom att låta marknaden för tjänstesektorn utvecklas. I detta ingår vård och omsorgstjänster. Regeringens globaliseringsråd har lyft fram tjänstesektorns roll i globaliseringens tid och pekar på stora möjligheter.

Genom att tillåta och uppmuntra en stark svensk tjänstesektor, även för välfärdstjänster, som kan verka såväl lokalt som globalt kan våra svenska arbetsgivare utveckla sin verksamhet och erbjuda intressanta jobb på en internationell arbetsmarknad. Det skulle kunna bidra till att göra vårdsektorn än mer attraktiv.

3.6.2 Bejaka mångfalden

Mångfald är viktigt, också för personalen. Genom att man som anställd inom vården får flera olika arbetsgivare att söka sig till ökar möjligheterna att forma sitt arbetsliv efter egna önskemål. Vården påverkas också positivt av mångfald bland vårdens anställda.

När arbetskraften dessutom är en bristvara tvingas arbetsgivarna vässa sina organisationer och göra sig så attraktiva som möjligt för medarbetarna. Det är alltså en konkurrensfråga även i detta led, som bör gynna medarbetarnas möjlighet att utveckla sitt yrkesliv och göra karriär.

3.6.3 Motverka diskriminering

Det finns bred politisk enighet om att ingen ska bli diskriminerad i vården på grund kön, härkomst, hudfärg eller sexuell läggning. Detta är dock särskilt viktigt för oss liberaler att alltid påminna om och försvara den värdegrund som vården bygger på.